

Modet att vara lärare! Ämneslärarstudenter om samhällskunskapsämnets kontroversiella frågor

Tänkt målgrupp: VFU-handledare, Ämneslärarstudenter, Lärarutbildare

Nyckelord: Samhällskunskapsdidaktik, kontroversiella frågor, undervisningsdesign, simulering

Namn på presentatörer: Rebecka Florin Sädbom

Emailadresser: rebecka.florin-sadbom@ju.se

Organization: Jönköping University

Inledning

Enligt gymnasieskolans läroplan (Lgy25) ska skolan vara öppen för att skilda uppfattningar förs fram i Sveriges klassrum. Att elever får uttrycka sig och får komma till tals samt uppmuntras till att tycka olika om sakfrågor som engagerar borde därmed vara en självklarhet i klassrummen. Men är det så att alla frågor diskuteras? I en studie som genomfördes av Sverige Lärare framkommer att uttrycken i skolan allt oftare tar extrema uttryck vilket bidrar till att lärare undviker att lyfta vissa frågor i klassrummet för att de finner det allt för utmanande (Vi lärare, 2024). Att fokus riktas mot samhällskunskapsämnet när det gäller att kunna argumentera och debattera är kanske inte förvånande men här återfinns också uppdraget att främja en demokratisk värdegrund, exempelvis att eleverna ska förstå yttrandefrihetens villkor. Det är således ett komplext uppdrag för lärare och hur ska då de blivande lärarna uppfatta och ta sig an kontroversiella frågor i klassrummet? Tidigare forskning indikerar att det både är en pedagogisk och didaktisk utmaning men att det finns strategier som kan underlätta klassrumsarbetet (Larsson, 2024; Ljunggren, Unemar Öst & Englund, 2015).

Syfte/forskningsfrågor

Syftet med föreliggande studie är att bidra med kunskap om blivande samhällskunskapslärares reflektioner om den egna lärarrollen när det gäller att hantera kontroversiella frågor i klassrummet. Bakgrunden till deras reflektioner kommer från en genomgången kurs i ämnesdidaktik där undervisningssimuleringar har varit en del av kursen. *Hur beskriver ämneslärarna sin egen position i relation till sin kommande professionella roll och ämnets kontroversiella innehåll?*

Teori och metod

Studien genomförs som en kvalitativ innehållsanalys av reflektionstexter skrivna av ämneslärarstudenterna. Den teoretiska ansatsen utgår ifrån Paul Tillichs verk, Modet att vara till, för att belysa ämneslärarstudenternas förståelse utifrån begreppet mod.

Preliminära resultat

Resultatet av studien är för närvarande preliminära. Ett resultat som emellertid kan skönjas är att ämneslärarstudenterna reflekterar över uppdragets emotionella karaktär samt att de genom studierna har utvecklat tankar om den egna didaktiska repertoaren i relation till kontroversiella frågor i samhällskunskapsklassrummet.

Referenser

Europarådet [Council of Europe]. (2016). *Undervisa om kontroversiella frågor*. Strasbourg. CoE.

Larsson, A. (2024). *Att undervisa om kontroversiella frågor: didaktiska utmaningar och möjligheter* (Första upplagan). Gleerups.

Ljunggren, C., Unemar Öst, I., & Englund, T. (2015). *Kontroversiella frågor : om kunskap och politik i samhällsundervisningen* (1. uppl.). Gleerups.

Rydberg, C. (2018). *Didaktiska dilemman i undervisning utifrån samhällsdilemman*. <https://doi.org/10.24834/2043/24738>. Licentiatuppsats. Malmö universitet.

Cassar, C., Oosterheert, I., & Meijer, P. C. (2023). Why teachers address unplanned controversial issues in the classroom. *Theory & Research in Social Education*, 51(2), 233–263. <https://doi.org/10.1080/00933104.2022.2163948>